

Menno Wigman

Slordig met geluk

Gedichten

2016 Prometheus Amsterdam

Er zijn meer tranen vergoten om verhoorde gebeden
dan om onverhoorde gebeden.

Toegeschreven aan Theresia van Ávila

Herostratos

Er tikken pissebedden in mijn hoofd.
Ze naaien mijn gedachten op.
Ik denk al dagen aan een daad, zo groot,
zo hevig en dramatisch dat mijn naam
in alle kranten komt te staan.

Napoleon, las ik, was kleurenblind
en bloed was voor hem groen als gras.
En Nero, die bijziend was, hield het spel
in zijn arena bij door een smaragd.

Nu even stilstaan. Moet je horen: ik
ga straks de straat op, ik besta het, schiet
me leeg en verf de feeststad groen.

Nog voor het eind van het festijn
zal ik de grootste zoekterm zijn.

I

Rien ne va plus

Ik wou dat ik nooit een gedicht had gezien – Slauerhoff

Je zult maar zestien zijn en lelijk. Zoals jij.
Maar je wilt dichter worden, melkt de woorden van
Rimbaud en Baudelaire en slurpt je moeders soep
onder vijandig licht. En 's avonds op je kamer
zit je hardnekkig je verwekkers stuk te schrijven,
je dicht en heerst in het geniep over het leven,
een spotziek joch met een duivel tussen zijn dijen
dat ooit de mooiste meisjes zal berijden –
ja en je hand die nu zo fel papier bekrast
houdt op een dag een vlammend boekwerk vast.
Je naam in druk, de schoonheid van een vrouw: het komt,
het komt. Je bent een dichter nu en haast elk meisje
trapt erin. Gretig ben je, slordig met geluk.
Je leeft. Leeft niet. Schuilt steeds verscheurd in een gedicht
en haalt pas adem als je gure schoonheid ziet.
En nu, haast zesendertig, ziek en mensenschuw,
door poëzie van alles om je heen vervreemd,
nu kijk je naar je hand en spuug je op je pen.
Is het walging? Onmacht? Zelfhaat misschien?
Had je maar nooit een gedicht gezien.

Aarde, wees niet streng

Aarde, hier komt een eerzaam lichaam aan
waarin een koninklijke zon is opgegaan.
Achter de ogen scheen een zomermaand,
het middenrif liep vol zacht avondlicht
en bij de hartstreek rees een tovermaan.

De handen voelden water, streelden dieren,
de voeten kusten stranden, kusten steen. Inzicht,
er sloop vreemd inzicht in het hoofd, de tong
werd scherp, er huisden vuisten in de vingers,
de hand bevocht brood, geld, liefde, licht.

Je kunt er heel wat boeken over lezen.
Je kunt er zelf een schrijven. Aarde, wees niet streng
voor deze man die honderd sleutels had,
nu zonder reiskompas een pad aftast
en hier zijn eerste nacht doorbrengt.

Vliegtuiggedachten

Het donker had mijn vaders kleren aan
toen ik vannacht een vliegtuig nam.
Ik ging gelaten de douane door
en zat vertreurd te staren door het raam.
Het donker, vader, had je kleren aan.

We stegen op. Een wolk, toen nog een wolk,
zo kwam je jaren na je dood weer door.
Ik vroeg me af waar je nu overnacht,
dacht aan je stem, ons huis, je hoofd en zag
een sneeuwwoestijn waar niemand woont.

Als ik me niet vergis, papa, bewaar
je zelf geen beeld meer van je dood.
Het donker heeft ook niet je kleren aan.
Al tien jaar ben je van je huid beroofd.
Ik zoek niet langer woorden voor vergaan.

Opname

Het kan je overkomen in een pashok,
je pakt een jas, trekt weg en zakt ineen.

Het kan gebeuren bij een zebrapad
of in een kassarij – bij tastbaar licht

of 's nachts wanneer je op een foto klikt.
De dag zal komen, niet meteen, niet nu,

maar plotseling is daar het kale uur.
De wereld kantelt en de film begint:

een veld vol varens, golvend licht, je hoort
je moeders stem en zweeft en valt en stikt.

En nu je lichaam in het Lucas ligt
komt traag en zwaar een zon op in je hoofd.

Het daagt. Je hart heeft moeten hoesten. Even,
heel even viel de stroom uit in je bast.

Je ligt en wacht. En onder je twee voeten
die morgen onversaagd de straat begroeten.

Beddendood

Waarom houdt men steeds korter van elkaar?

Wild, snel, elektrisch, ja, zo vreeën we
of lang en langzaam, doornat van geluk.

Nu wonen we in Voorstad, stram van rust,
en het heet beddendood en we zijn klaar.

Dat er een dag komt dat je dof ontwaart
hoe 's nachts een wildvreemd wezen naast je slaapt.

De liefde brak voor onze ogen stuk
en het heet beddendood en het is klaar.

Waarom houdt men steeds korter van elkaar?

Outcast

In dit gedicht is niet aan mij gedacht.
Wat zou het ook? Die vreemde in de tram,
die man daar in die witbeslagen ruit
ben ik. Een vlek. Een veeg. Nog niet gewist
en als de dood te worden uitgelicht.

Wat als ik zomaar de Messias was
en hier op deze tramlijn liefde bracht?
Stel dat ik gek van haat en razernij
een mes in jullie kille nekwerk stak?

In dit gedicht is niet aan mij gedacht.
Vlak voor het eind word ik geschraapt. De Dam,
het Spui, de Albert Cuyp: ik moet eruit.

Ik vouw me in mijn onmacht op
en trek de rits dicht van mijn huid.